

Verslag Tafelvergadering dd 27 juni 2019*Aanwezigen:*

[redacted] (vz)
 [redacted] (vervangt [redacted], Natuurmonumenten), [redacted] (BO Akkerbouw),
 [redacted] (LTO Nederland), [redacted] (NZO), [redacted] (Agri.nl –
 Rabobank), [redacted] (Nevedi), [redacted] (vervangt [redacted], NGO's –
 Natuur en Milieu), [redacted] (IPO – Overijssel), [redacted] (Unie v
 Waterschappen), [redacted] (VNG), [redacted] (FNLI), [redacted] (VBNE), [redacted]
 [redacted] vervangt ([redacted] ViVa), [redacted] (CBL),
 [redacted] (Rijk), [redacted] (Rijk)
 [redacted], [redacted] (versl)

Verhinderd:

[redacted] (Glastuinbouw Nederland), [redacted] (IPO – Gld), [redacted] (NAJK), [redacted]
 [redacted] (Agri.nl – Agrifirm), [redacted] (PBL).

Opening en mededelingen

- Eenieder is, via persoonlijke email vanuit 'Klimaatakkoord', uitgenodigd om vrijdag 28 juni a.s. aanwezig te zijn bij de presentatie van het Klimaatakkoord te Nieuwspoor;
- Het uiterste moment van kenbaar maken van een zienswijze irt openbaarmaking van Tafelverslagen is 28 juni 12.00 uur. Er wordt gestreefd naar maximale transparantie in de verslagen van deze Tafel
- Voorzitter dankt Tafeldeelnemers voor de getoonde en gevraagde flexibiliteit, juist ook deze laatste week irt beschikbaarheid.
- LTO geeft aan dat vandaag hun – al eerder geplande – campagne over 'veenweidegebieden' start. Deze start en campagne waren al gepland, los van de ontwikkelingen in het bredere verband van het Klimaatakkoord.

Verslag 20 juni

- Geen opmerkingen

Reactie op Voorstel voor Klimaatakkoord

Er wordt in drie onderdelen gereageerd op het eindconceptvoorstel: aan de hand van verduidelijkende vragen, individuele beoordeling (in verbijzondering na lezing van de tekst na uitleg Minister 20 juni en reactie daarop) en collectief vervolg.

Verduidelijkende vragen

- Bandbreedte en tabel optelling
 - o PBL had in haar doorrekening een bandbreedte aangegeven. Het Rijk heeft middels aanscherping van eigen inzet (oa ook additionele middelen) de bandbreedte omhoog kunnen brengen
 - o Met additionele middelen, zoals door kabinet ter beschikking gesteld zijn, wordt de haalbaarheid van de beoogde emissiereductie van 6 Mton ook realistischer
 - o Optelling van de bandbreedtes naar boven- en ondergrenstotaal is verleidelijk, maar gevaarlijk ivm evt dubbeltellingen, inconsistentie tussen maatregelen en

- o overlap. De bandbreedte toont wel aan dat de beoogde CO2-eq emissiereductie realistisch is.
 - o Zoals vorige vergadering ook door PBL beaamd, heeft PBL 'door de oogharen' en op basis van de kennis van de doorrekening meegekeken naar de additionele inzet en aanscherping dan wel concretisering maatregelen uit het OKA.
 - o Pas in latere KEV zal een echte doorrekening plaatsvinden.
- Middelen en doelbepaling
 - o De middelen uit de klimaatenvelop hebben een doelbepaling (trits van demo, innovatie, ... zie tekst Akkoord);
 - o De nieuwe additionele middelen hebben deze doelbepaling niet.
- N2000 pakket
 - o Dit is een nieuw pakket, nog niet geanalyseerd door PBL
 - o Uitwerking zal nog verder plaats moeten vinden.
- Methaan en ammoniak: bestaand uit pakket maatregelen dat in de tekst staat?
 - o Ja, het betreft hier de beschreven maatregelen,.
- Advisering ondernemers over kringlooplandbouw
 - o Te lezen irt de toevoegingen in C4.3.4 ('Arbeidsmarkt en scholing'), waarin een referentie is opgenomen naar 'bedrijfsadviseurs en andere erfbetreders'
- Veenweiden
 - o Einddatum 2019 realistisch? We gaan een poging doen, onderwerp voor gesprek en uitwerking.
 - o Er komt een gecoördineerd kennis en onderzoekstraject veenweiden.

Individuele beoordeling

- UvW is heel tevreden met wat er nu ligt, het is robuuster dan in het OKA en geeft mogelijkheden irt bodem- en waterkwaliteit. Wel een waarschuwing op de vraag naar 'mogelijke medefinanciering'. Dit is nieuw en nog niet besproken met de waterschappen en zal regionaal opgepakt moeten worden. Vanuit UvW kan nu nog geen verbinding aan deze wens gevraagd worden.
- LTO ziet hun eerder geuite wensen (integraliteit, aandacht positie bedrijven in veenweidegebieden, kennis en kunde aanjagen en een koppeling tussen ambitie en extra middelen) terug. Tegelijkertijd zijn er nog zorgen over voldoende ruimte in wet- en regelgeving en vraagstukken over omvang en (tijdige) beschikbaarheid van middelen. Deze zorgen zijn ingegeven door de toch ook lastige uitleg naar de achterbannen, deze moeten zorgvuldig meegenomen kunnen worden.
- Nevedi toont waardering is voor het proces waarlangs met alle partijen tot de huidige tekst is gekomen. Er wordt aangegeven dat Nevedi een positieve grondhouding heeft maar dat tegelijk duidelijk moet zijn dat op verschillende uitwerklijnen naar varkens, koeien en kippen er zorgpunten bestaan rond de impact op sectoren en individuele bedrijven. Met het oog op een bijdrage van diervoederbedrijven duidt Nevedi op het belang van AVV-en als publiekrechtelijk instrument voor toepassing van voer- en managementmaatregelen om kringlopen te sluiten en/of broeikasgasemissies te verminderen. Het privaat convenant fosfaat voerspoor kan niet model staan in de stikstofaanpak en/of vermindering van broeikasgassen. Met deze kanttekening vraagt Nevedi medewerking van de overheid/partners en wil zij de verwachtingen op dit punt sturen. Overigens is Nevedi positief over de toegezegde geldmiddelen voor training/voorlichting aan erfbetreders/adviseurs die de doelen en aanpak/uitwerklijnen van het klimaatakkoord in de praktijk zullen gaan uitdragen.
- NZO geeft aan dat de Zuivelgeledingen noodzaak en urgentie om klimaatmaatregelen te nemen onderschrijven en een eigen plan van aanpak hebben opgesteld hoe dat te doen. Zij zijn minister zeer erkentelijk voor extra financiële middelen, ook voor melkveehouderij. Het is onduidelijk of dit toereikend is om beoogde reductie te realiseren. Dat hangt ook af op welke wijze de middelen kunnen worden ingezet. Ook aanpassingen in regelgeving zal mede bepalend zijn voor realisatie beoogde reductie. Inzet van financiële middelen voor Natura 2000 gebieden is positief, maar vraagt volgens de zuivelgeledingen goede uitwerking.

Er is teleurstelling dat Kabinet zich in het Klimaatakkoord niet schaaft achter het advies van de Commissie Grondgebondenheid; zuivelsector en alle andere betrokkenen zullen zich inzetten om het advies uit te voeren. Zuivelsector zal met alle partijen het eigen plan van aanpak ter hand gaan nemen.

- FNLI kent veel koplopende bedrijven die bij willen dragen aan klimaatbeleid. In deze Tafel liggen mogelijk weinig of geen klemmende bezwaren, er is ook een goed proces doorlopen aan deze Tafel. Desondanks zal het voor de FNLI, mn door de ontwikkelingen aan de Industrietafel, lastig zijn om tot ondersteuning van het klimaatakkoord te komen. Tav de paragraaf over voedselconsumptie worden de wijzigingen die doorgevoerd zijn (ontbreken van een verwijzing tussen 'verdienmodellen' en de ingestelde Task Force, logica van 'businesscases' bij bedrijven irt tegengaan voedselverspilling en/of meerwaarde uit reststromen en het wegvallen van de link tussen gedragsverandering, eiwit en differentiatie naar specifieke doelgroepen irt gezondheid) niet altijd als verbeteringen ervaren. Ook bestaat er onduidelijkheid met de zinsnede: 'naar een andere productie... van eiwitten.'
- NGO's geven aan dat zij tevreden zijn over de hogere beoogde CO2-emissiereductie icm met de beschikbare middelen, ook de veenweidenparagraaf en de extensivering worden positief gewaardeerd. De wijzigingen in de paragraaf rond eiwitconsumptie is dan lastiger. NGO's kijken uit naar de resultaten van de scenariostudie en hadden gehoopt op een sterkere link naar kringlooplandbouw irt mest.
- IPO is content met zowel de werkwijze als de resultaten aan deze Tafel, maar waarschuwt voor de totaalbeoordeling door IPO van het gehele akkoord ivm nog niet opgeloste zware punten aan andere Tafels. De provincies gaan door met uitvoering van de plannen rond veehouderij, incl de sectorale grondgebondenheidsambities. Zij vragen het Rijk in de uitwerking samen op te blijven trekken, juist ook irt inzet rond decentrale taken zoals N2000 en veenweiden. De extra middelen voor veenweiden en bomen/bos/natuur worden zeer op waarde geschat, bij uitvoering is wel goede samenwerking en afstemming nodig. Tav glastuinbouw is, naast alle positiviteit borging van CO2 levering nog wel een zorgpunt. Over het geheel is IPO heel positief over de resultaten aan deze Tafel en wil graag samen met alle partners invulling geven aan de plannen.
- VNG kijkt positief terug op het proces aan deze Tafel én het resultaat. Gaat de uitdaging naar de uitwerking, er is immers genoeg te doen, graag aan.
- Rabobank is ook positief en Klimaatakkoord als zeer ambitieus. Ziet mogelijkheden voor ondernemers om slim te investeren, en vraagt snelle duidelijkheid over financiële instrumenten en regelgeving. Langjarige consistentie van beleid is gewenst opdat ondernemers zo veel mogelijk zekerheid hebben bij hun besluit te gaan investeren.
- Natuurmonumenten is heel positief. Ziet een robuust en betekenisvol akkoord voor zich. Heeft irt de uitwerking de wens om maatschappelijke organisaties te betrekken bij het opstellen en uitwerken van de bossenstrategie.
- BO Akkerbouw zal het voorstel met een positieve grondhouding voorleggen aan hun achterban en ziet voor voorlopers veel mogelijkheden. Zij vraagt wel aandacht voor de volgers die meegenomen moeten worden, bv via voorlichting. BO Akkerbouw kijkt voor hulp hierbij naar provincies.
- De VBNE toont zich positief. Alle in het OKA benoemde maatregelen komen terug in het eindconcept-Klimaatakkoord. Uit de PBL-doorrekening blijkt een groot potentieel, maar dit hangt op financiering. Veel komt dus aan op de uitwerking, waar de grote bandbreedte in het BBN-thema verkleind kan worden. De VBNE vraagt specifiek aandacht voor BBN en terreineigenaren bij het thema uitwerking van verdienenmodellen, vanwege het eigen karakter van de sector. Hoe kan het Rijk hierin faciliteren?

- CBL herkent dat ook voor hen een verdienmodel relevant is en dat – naast het in 2030 CO2-neutraal hebben van de eigen bedrijfsvoering – er een uitdaging voor hen ligt om ook de juiste (duurzame) producten te helpen promoten. Ten aanzien van de dit akkoord is er ook bij CBL een positieve grondhouding, met een wens om nog meer synergie te vinden tussen dit akkoord en kringlooplandbouw en biodiversiteit.

Collectief vervolg

Gezamenlijk concluderen Voorzitter en tafeldeelnemers dat het Klimaatakkoord onderdeel landbouw en landgebruik voldoende aanknopingspunten biedt om dit, met positieve grondhouding, aan de achterbannen voor te leggen en hen te adviseren om tot uitwerking van het akkoord over te gaan.

Eén der Tafeldeelnemers merkt op dat 'we wel bang lijken om te zeggen dat we eigenlijk heel tevreden en blij zijn met voorliggend resultaat'.

WvtTK

- Secretariaat zal, ism LNV, zorgdragen voor een datumbriefje tbv de gewenste bijeenkomst in september.

Persoonlijk bericht van [REDACTED] aan Tafeldeelnemers:

[REDACTED]

[REDACTED]

Sluiting en gelegenheid voor informele afsluiting iaw Minister LNV
Hiermee is formeel een eind gekomen aan de Tafel.